

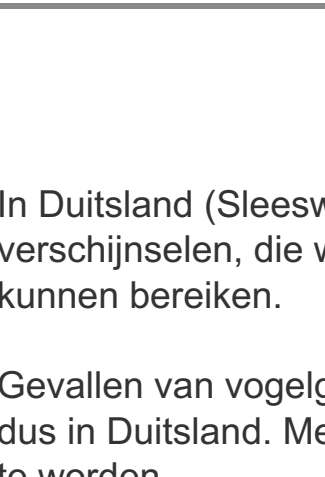
De Nieuwsvogel is een uitgave van de Commissie Natuurbescherming van de SVN

Inhoudsopgave oktober 2021:

- Landelijke dag SOVON, 27 november
- Alarm: vogelgriep
- Hoge respons enquête Zuid-Kennemerland
- Birdlife International, Making an impact, Annual Report 2020
- Raven, inspirerend en bijzonder
- Redding voor overwinterende Grutto's in Portugal?
- Programma Natuurnetwerk 2022
- Uitroeiing vogels door mensen
- Basisboek veldbiologie; Zelf de natuur in
- Wormer- en Jisperveld blijft walhalla voor weidevogels
- Grootste verzamelaarsplaats voor zeevogels
- Vogels in de kunst: Keukenscène met Christus en de Emmaüsgangers

Landelijke dag SOVON, 27 november

Iedereen, maar vooral actieve vogelaars, worden uitgenodigd voor de Landelijke SOVON-dag. Op 27 november staat de volgende gepland in de Reehorst, in Ede.

Via de site kan het [programma](#) worden ingezien, evenals de lijst van [sprekers](#) én alle ontwikkelingen.

Gelet op het brede programma, de ruime samenstelling van sprekers en de altijd verleidelijke entourage wordt deelname aangeraden.

Alarm: vogelgriep

In Duitsland (Sleeswijk-Holstein) zijn recentelijk dode Smienten gevonden, met neurologische verschijnselen, die wijzen op [vogelgriep](#). Door de najaarstrek zou het virus ook Nederland kunnen bereiken.

Gevalen van vogelgriep werden eerder dit jaar al geconstateerd rond de Oostzee en recenter dus in Duitsland. Met name watervogels, roofvogels en aaseters lopen grote risico's slachtoffer te worden.

Iedereen wordt opgeroepen dood gevonden vogels te melden. Gaat het om een enkel geval dan kan dat bij [SOVON](#) en [Dutch Wildlife Health Centre](#).

Drie of meer dode watervogels moeten worden gemeld bij het Landelijk Meldpunt Dierziekten van de [NVA](#) via telefoonnummer: 045-5463188.

De [Vogelsterftekaart](#) geeft een overzicht van welke vogels waar moeten/kunnen worden gemeld en wie zal zorgen dat ze worden opgeruimd.

Vogelgriep verspreidt zich snel want, terwijl we nog bezig zijn met deze uitgave van De Nieuwsvogel, kwam het volgende bericht naar buiten:

Per 26 oktober 2021 12.00 uur is er een landelijke ophok- en afschermplicht. Deze is ingesteld na de vondst van hoogpathogene vogelgriep bij een pluimveebedrijf in Zeewolde.

Hoge respons enquête Zuid-Kennemerland

Foto: © Jantine van Vliet

Recentelijk vroeg de provincie Noord-Holland door middel van een enquête aan iedereen naar hun mening over de [natuurbeleving in Zuid-Kennemerland](#). We hebben daarvoor ook graag aandacht gevraagd in De Nieuwsvogel [nr. 20 \(augustus 2021\)](#).

Blijkbaar zijn er veel natuurliefhebbers in de regio met het natuurhart op de juiste plaats en hun natuurvinger klaar voor gebruik, want de respons was hoog: in 7 weken vulden ruim 3200 mensen de vragenlijst in. Hun belangrijkste wens: balans tussen ruimte voor natuur, recreatie en beweiding.

Enquêtes doen er blijkbaar toe, mits op het goede moment over een levend onderwerp én voorgelegd aan bezorgde mensen. In dit geval gaat het tot 2027 om de inrichting van in totaal 5000 hectare natuur in Noord-Holland waarvan 250 hectare in Zuid-Kennemerland.

Met het oog op de voortgang zal er de komende tijd vooral veel worden overlegd. Alle relevante organisaties zullen worden betrokken en mensen in de regio zullen worden overtuigd van het belang van hun bijdrage aan de planontwikkeling en waar mogelijk de uitvoering.

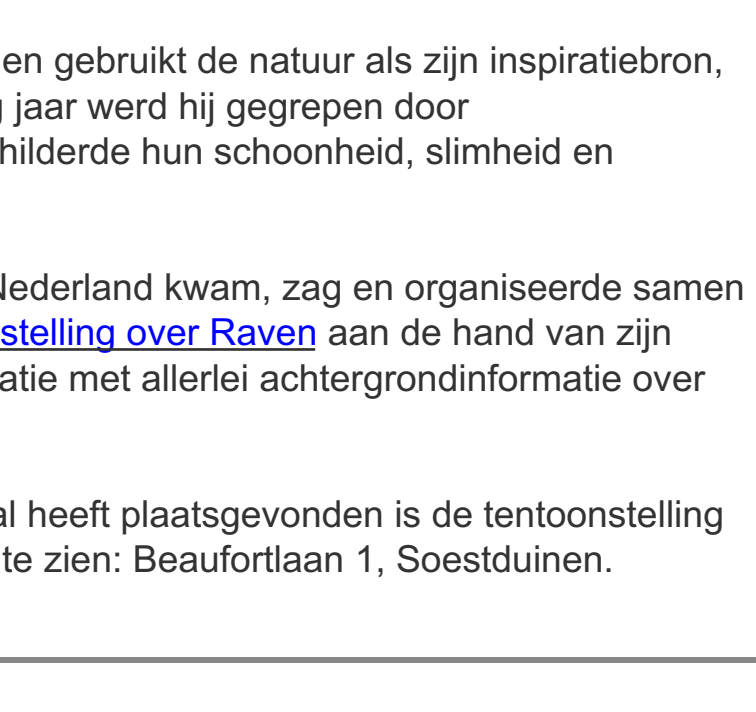
De volledige rapportage en meer informatie over de aanpak natuurversterking in Zuid-Kennemerland is te vinden op de [website](#).

Birdlife International, Making an impact, Annual Report 2020

[Birdlife International](#) is de wereldorganisatie die zich bezighoudt met de bescherming van vogels. Nationale organisaties, zoals Vogelbescherming Nederland, zijn er lid van. In het blad Vogels zijn altijd 2 pagina's besteed aan het werk van Birdlife International.

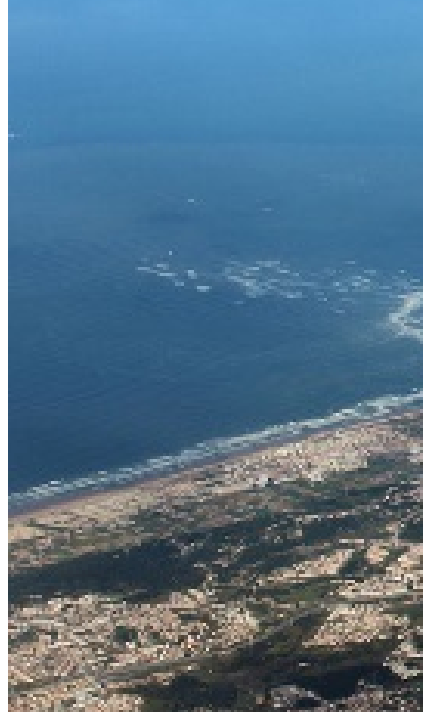
Zoals alle grote organisaties brengt Birdlife International een jaarrapport uit waarvan het meest recente de titel kreeg: [Making an impact](#).

Voor wie niet bekend is met het werk van de organisatie, of zelfs voor die dat wel zijn, is dit een goede gelegenheid om een totaaloverzicht, verdeeld over 52 pagina's, te krijgen van het indrukwekkende werk dat wordt verricht. Op de [site van Birdlife International](#) kan meer informatie over alle projecten worden opgezocht.

Cover Photo: Secretary Bird Sagittarius serpentarius © Johan Swanepoel

Raven, inspirerend en bijzonder

Guus Kruis is schilder en gebruikt de natuur als zijn inspiratiebron, vaak ook vogels. Vorig jaar werd hij gegrepen door krijgende [Raven](#) en schilderde hun schoonheid, slimheid en verschillen.

De Ravenwerkgroep Nederland kwam, zag en organiseerde samen met Guus een [tentoonstelling over Raven](#) aan de hand van zijn schilderijen, in combinatie met allerlei achtergrondinformatie over Raven.

Alhoewel de opening al heeft plaatsgevonden is de tentoonstelling nog tot 1 januari 2022 te zien: Beaufortlaan 1, Soestduinen.

Redding voor overwinterende Grutto's in Portugal?

De Taagdelta, winterverblijf voor zo'n 60.000 Grutto's, wordt wellicht geofferd voor een vliegveld (Foto: Jane Row)

De Taagdelta is een belangrijk, zo niet het belangrijkste overwinteringsgebied voor 'onze' Grutto's in Portugal. De hele internationale vogelaarswereld kwam in opstand toen bekend werd dat de Portugese regering van plan was om midden in dat gebied een vliegveld te gaan bouwen; in 2020 zou er al mee worden begonnen.

Diverse natuurorganisaties kwamen in opstand, zoals: Client Earth, Birdlife International (Portugal), zeven Portugese NGO's en allerlei lokale en internationale (onderzoeks-) organisaties; zij dienden een formeel bezwaar in, mede gebaseerd op een internationaal opgezette petitie.

[De Portugese openbaar aanklager](#) heeft besloten dat de bezwaar makende organisaties gelijk hebben en dat duidelijk is dat de Portugese regering onvoldoende rekening heeft gehouden met de impact van het nieuwe vliegveld op het internationaal beschermde gebied, dat bovendien cruciaal is als rustgebied voor trekvogels. Daarvoor legde hij alle tekortkomingen van het plan uit én de technische fouten om de impact van het vliegveld op de waardevolle natuur vast te stellen, zoals vereist door EU's natuurwetgeving.

Uiteraard hopen de organisaties dat de rechtbank zal kiezen voor de natuur. Vooral echter hopen ze dat de Portugese regering zal inzien dat hun plannen onverantwoord zijn.

Programma Natuurnetwerk 2022

'Noord-Holland gaat aan de slag om het Natuurwerk Nederland (NNN) in de provincie af te maken', staat er uitdagend in de eerste zin van de aankondiging van het [Programma Natuurnetwerk 2022 \(PNN 2022\)](#).

De aanleiding voor het plan is feitelijk dat het tijd wordt. Door stikstofneerslag staan 25 onderscheiden gebieden onder druk, waardoor maatregelen nodig zijn om biodiversiteit te stimuleren. Alle gebieden zijn beschreven 'in termen van ecologie, ambitie, projecten en cijfers'.

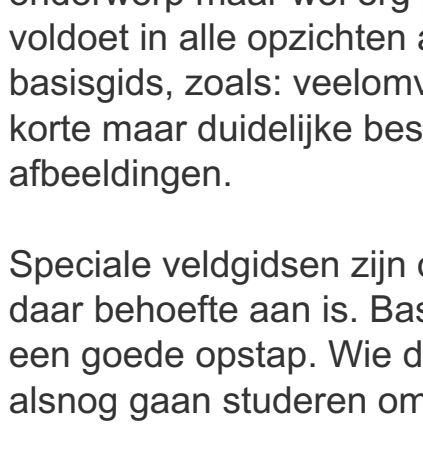
Alle relevante partijen worden bij de uitvoering van het plan betrokken en leveren hun bijdrage onder toezicht van een provinciale gebiedsregisseur.

Maar er is meer. In 2020 hebben rijk en provincies afgesproken dat extra investeringen in de natuur mogelijk zijn. Via het Programma Natuur, onderdeel van PNN, worden 30 natuurprojecten gefinancierd, zoals: duinen, Naardermeer en de Vechtplassen én de veenweidegebieden van Laag-Holland.

Door deze projecten moet de stikstofoverlast in kwetsbare Natura 2000-gebieden worden gereduceerd. Voor de komende 3 jaar is daarvoor 43 miljoen extra beschikbaar.

Uitroeiing vogels door mensen

Veel mensen doen hun uiterste best voor het behoud van de natuur. Maar veel mensen doen daarvoor ook veel verkeerd. In de laatste 50.000 jaar hebben mensen honderden [vogelsoorten uitgeroeid](#). Ze bleken groot te zijn, op eilanden te leven en konden niet vliegen, kortom: ging het vooral om vogels die makkelijk bejaagd konden worden.

Er is wel wat veranderd omdat jagen nog steeds een probleem is maar wel steeds minder voorkomt. Tegenvoerig worden bijvoorbeeld vogels in hun bestaan vooral bedreigd doordat natuurgebieden zonder scrupules worden geofferd aan economische belangen en daardoor simpelweg verdwijnen.

Basisboek veldbiologie; Zelf de natuur in

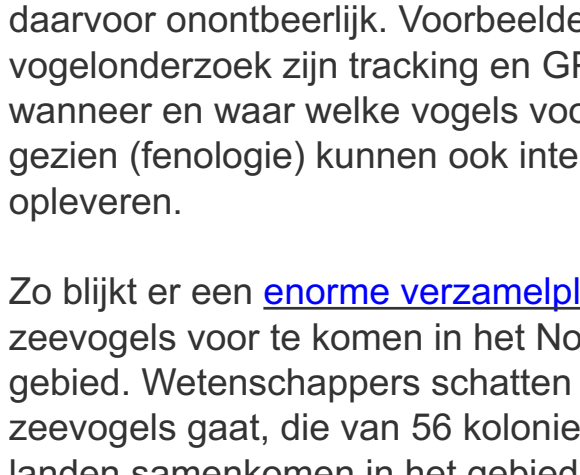
De ondertitel zal waarschijnlijk veel mensen overhalen dit boek te willen hebben. Wie wil nou niet zelf de natuur in en dan in staat zijn alles op te zoeken wat interessant lijkt? Volgens de achterflap biedt de gids zelfs voldoende kennis 'om een goede veldbioloog te worden'.

Basisgidsen hebben het nadeel dat nooit helemaal duidelijk is wanneer kennis 'basis' is. Daarentegen hebben ze daardoor het voordeel dat er meestal heel veel informatie in staat. Niet altijd even uitgebreid per onderwerp maar wel erg praktisch. Basisboek Veldbiologie voldoet in alle opzichten aan belangrijke eisen van een basisgids, zoals: veelomvattend, praktisch, gestructureerd, korte maar duidelijke beschrijvingen en herkenbare afbeeldingen.

Speciale veldgidsen zijn onontbeerlijk voor verdieping als daar behoefte aan is. Basisboek Veldbiologie is daarvoor een goede opstap. Wie dan nog niet verzadigd is kan alsnog gaan studeren om veldbioloog te worden.

Wormer- en Jisperveld blijft walhalla voor weidevogels

Bron: Natuurmonumenten

"Weidevogelbeheer is behoorlijk complex. We moeten aan veel knopjes tegelijkertijd draaien om de vogels in een gespreid bedje te laten landen. Denk aan weinig bemesten en op de juiste momenten maaien en hooimaaisel afvoeren. En de grond mag niet te droog, maar ook niet te nat zijn." (Ellen Kool, projectmanager bij Natuurmonumenten)

De provincie stelt via de Uitvoeringsregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap, oftewel de [SKNL-regeling](#), subsidie beschikbaar voor de ontwikkeling van nieuwe natuur op landbouwgrond.

Wormer- en Jisperveld Natuurmonumenten, vrijwilligers en lokale boeren ervoor dat natuurgebied Wormer- en Jisperveld passend wordt beheerd. In dit geval wordt geïnvesteerd in [weidemolens](#).

Met de subsidie investeert Natuurmonumenten in zogenoemde weidemolens. Daarin zit een automatische waterinlaat. Bij droogte gaat het water in het gebied automatisch via greppels naar percelen die te droog zijn. Zodra de percelen na een hoosbui te nat zijn, pompen de molens het overtollige water weg. Ze slaan automatisch af als het goede peil is bereikt.

Grootste verzamelaarsplaats voor zeevogels

Wetenschappelijk onderzoek is feitelijk gericht zoeken naar meer kennis over een bepaald onderwerp. De ontwikkeling van nieuwe onderzoeksmethoden is daarvoor onontbeerlijk. Voorbeelden daarvan in vogelonderzoek zijn tracking en GPS. Bijhouden van wanneer en waar welke vogels voor het eerst worden gezien (fenologie) kunnen ook interessante resultaten opleveren.

Zo blijkt er een [enorme verzamelaarsplaats](#) voor miljoenen zeevogels voor te komen in het Noord-Atlantisch gebied. Wetenschappers schatten dat het om 5 miljoen zeevogels gaat, die van 56 kolonies in 16 verschillende landen samenkomen in het gebied. De belangrijkste reden daarvoor is de overvloedige jaarronde beschikbaarheid van voedsel. Vanwege het grote belang voor de vogels en omdat er het hele jaar wordt geobserveerd wordt alles gedaan het zo snel mogelijk aan te merken als beschermd vogelgebied.

Vogels in de kunst:

Keukenscène met Christus en de Emmaüsgangers
Joachim Beuckelaer (c. 1560-1565), Mauritshuis, Den Haag

Joachim Beuckelaer wordt beschouwd als degene die mede aan het begin staat van de ontwikkeling van stilleven.

Een schilderij van overdaad aan eten, luxe eten. Nauwelijks zichtbaar in de achtergrond door een kleine opening is een religieus taferel te zien: Christus en de Emmaüsgangers. Voor Beuckelaer een herkenbare constructie die vaak is te zien op zijn schilderijen.

De realiteit van aardse geneugten en spiritualiteit worden zo tegenover elkaar gezet. De vergankelijkheid van al het luxe eten is een soort van aanklacht daartegen.

Personen zijn naar de achtergrond verdwenen, nauwelijks zichtbaar via de raamopening. Alle aandacht wordt gevraagd voor het eten, blijkbaar de kern van dit schilderij. Alle waren zijn ook zorgvuldig, dus met veel aandacht geschilderd, waardoor ze nog belangrijker worden.

Noot: Geïnspireerd door [Matthias Depoorter: Vliegwerk](#)

